

ประมวลกฎหมายที่ดิน

หมวด ๑

บทเปิดเสร็จทั่วไป

มาตรา ๑ ในประมวลกฎหมายนี้

“ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไป และให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย

“สิทธิที่ดิน” หมายความว่า กรรมสิทธิ์ และให้หมายความรวมถึงสิทธิครอบครองด้วย

“ใบจอง” หมายความว่า หนังสือแสดงการขอมิให้เข้าครอบครองที่ดินชั่วคราว

“หนังสือรับรองการทำประโยชน์” หมายความว่า หนังสือคำรับรองจากพนักงานเจ้าหน้าที่ว่าได้ทำประโยชน์ในที่ดินแล้ว

“ใบได้สวน” หมายความว่า หนังสือแสดงการขอสวนเพื่อออกโฉนดที่ดิน และให้หมายความรวมถึงใบนำด้วย

“โฉนดที่ดิน” หมายความว่า หนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน และให้หมายความรวมถึงโฉนดแผนที่ โฉนดตราจอง และตราจองที่ตราว่า “ได้ทำประโยชน์แล้ว”

“การรังวัด” หมายความว่า การรังวัดปักเขตและทำเขต จด หรือคำนวณการรังวัด เพื่อให้ทราบที่ตั้งแนวเขตที่ดิน หรือทราบที่ตั้งและเนื้อที่ของที่ดิน

“การค้าที่ดิน” หมายความว่า การได้มาและจำหน่ายไปซึ่งที่ดินเพื่อประโยชน์ในกิจการค้า หากำไรโดยวิธีขาย แลกเปลี่ยน หรือให้เช่าซื้อที่ดิน

มาตรา ๑ แห่ง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑ ให้เพิ่มเติมนิยามคำว่า “ทบวงการเมือง” ขึ้นดังต่อไปนี้

“ทบวงการเมือง” หมายความว่า หน่วยงานราชการที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค หรือราชการส่วนท้องถิ่น

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติการตามประมวลกฎหมายนี้ และพนักงานอื่นซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามประมวลกฎหมายนี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมที่ดิน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน และตามประมวลกฎหมายนี้

มาตรา ๑๔ ให้มีกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ" ประกอบด้วยรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ อธิบดีเป็นกรรมการและเลขาธิการ โดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่น้อยกว่าห้าคน แต่ไม่เกินยี่สิบคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง.

(ความในมาตรา ๑๔ เดิม ถูกยกเลิกโดยข้อ ๔ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนั้นแทน)

มาตรา ๑๔ ให้มีกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ" ประกอบด้วยรัฐมนตรีเป็นประธาน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงกลาโหม อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ อธิบดีกรมทางหลวง อธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมธนารักษ์ ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท เป็นกรรมการ อธิบดีเป็นกรรมการและเลขาธิการโดยตำแหน่ง และคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง

มาตรา ๑๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดำรงตำแหน่งมีกำหนดเวลาสี่ปี ในวาระเริ่มแรกเมื่อครบกำหนดสองปี ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจับสลากออกจากตำแหน่งกึ่งหนึ่ง

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่พ้นจากตำแหน่ง คณะรัฐมนตรีจะแต่งตั้งให้เป็นกรรมการอีกครั้งได้

(ความในมาตรา ๑๕ เดิม ถูกยกเลิกโดยข้อ ๔ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนั้นแทน)

มาตรา ๑๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดำรงตำแหน่งมีกำหนดสี่ปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่พ้นจากตำแหน่ง คณะรัฐมนตรีจะแต่งตั้งให้เป็นกรรมการอีกครั้งได้

มาตรา ๑๖ นอกจากการออกจากตำแหน่งตามวาระตามความในมาตรา ๑๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ต้องจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดที่เป็นอหุโทษ หรือความผิดที่มีโทษชั้นอหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

(๔) คณะรัฐมนตรีให้ออกนอกตำแหน่ง

ในกรณีที่มีการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรานี้ ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการแทน กรรมการที่ได้รับแต่งตั้งเข้าแทนนี้ ย่อมอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๑๗ การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมเกินกว่ากึ่งหนึ่ง จึงเป็นองค์ประชุม

(๒) วางแผนการถือครองที่ดิน
(๓) สงวนและพัฒนาที่ดินเพื่อจัดให้แก่ประชาชน
(๔) สงวนหรือหวงห้ามที่ดินของรัฐซึ่งมิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครอง เพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน

(๕) อนุมัติโครงการการจัดที่ดินของทบวงการเมือง
(๖) ควบคุมการจัดที่ดินตามประมวลกฎหมายนี้และกฎหมายอื่น
(๗) ปฏิบัติการเกี่ยวกับที่ดินตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย
(๘) มอบหมายให้ทบวงการเมืองที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งในมาตรานี้ แทนคณะกรรมการได้ตามที่เห็นสมควร

(๙) ปฏิบัติการอื่นตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น
(๑๐) วางระเบียบหรือข้อบังคับ กำหนดหลักเกณฑ์ หรือเงื่อนไขเกี่ยวกับการจัดที่ดินหรือเพื่อกิจการอื่นตามประมวลกฎหมายนี้

ระเบียบหรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับประชาชน ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๑ ให้รัฐมนตรีดำเนินการตามมติของคณะกรรมการ และมีอำนาจมอบหมายให้ทบวงการเมืองที่เกี่ยวข้องดำเนินการใด ๆ อันเกี่ยวกับการจัดที่ดินได้และดำเนินการทำได้ ให้ทบวงการเมืองที่เกี่ยวข้องปฏิบัติให้เป็นไปตามที่ได้รับมอบอำนาจไปนั้นโดยไม่ชักช้า และเพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้เจ้าพนักงานของทบวงการเมืองเช่นว่านั้นมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายนี้

ในการมอบอำนาจให้ทบวงการเมืองดำเนินการตามความในวรรคก่อน รัฐมนตรีจะให้ทบวงการเมืองเช่นว่านั้นเบิกเงินในงบประมาณของกรมที่ดิน ไปใช้จ่ายตามรายการในงบประมาณแทนกรมที่ดินก็ได้

มาตรา ๒๒ ให้รัฐมนตรีและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่รัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือเรียกบุคคลใด ๆ มาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดที่ดินและให้ส่งเอกสารหลักฐานหรือสิ่งอื่นที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ

(๒) เข้าไปยังสถานที่หรือที่ดินของทบวงการเมือง องค์การของรัฐหรือเอกชน เพื่อตรวจสอบเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดที่ดิน และให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริง เรียกเอกสารหลักฐานหรือสิ่งอื่นที่เกี่ยวข้องจากบุคคลที่อยู่ในสถานที่หรือที่ดินเช่นว่านั้นมาตรวจพิจารณาได้ ตามความจำเป็น ในการนี้บุคคลเช่นว่านั้น ต้องให้ความสะดวกแก่คณะกรรมการและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามสมควร

คำสั่งคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ

ที่ 1/2548

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาถ้อยแถลงการณ์การบริหารจัดการที่ดิน

ตามที่คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติมีคำสั่งที่ 1/2546 ลงวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2546 และที่ 2/2546 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2546 แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาถ้อยแถลงการณ์การบริหารจัดการที่ดินและเพิ่มเติม และในคราวประชุมคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2547 เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547 ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบให้ยกเลิกคำสั่งดังกล่าว และให้แก้ไขปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการ ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น นั้น

ฉะนั้นอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 28 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และมติคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2547 เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547 จึงให้ยกเลิกคำสั่งที่ 1/2546 ลงวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2546 และที่ 2/2546 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2546 และให้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาถ้อยแถลงการณ์การบริหารจัดการที่ดินใหม่ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

องค์ประกอบ

1. นายนิกร เวชภูติ	ประธานคณะกรรมการ
2. นายพจน์ สุขมหา	อนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
3. ผู้แทนกองบัญชาการทหารสูงสุด	อนุกรรมการ
4. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการ
5. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	อนุกรรมการ
6. ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ	อนุกรรมการ
7. ผู้แทนกรมธนารักษ์	อนุกรรมการ
8. ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง	อนุกรรมการ
9. ผู้แทนกรมที่ดิน	อนุกรรมการ
10. ผู้แทนกรมการปกครอง	อนุกรรมการ
11. ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	อนุกรรมการ
12. ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน	อนุกรรมการ
13. ผู้แทนสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	อนุกรรมการ
14. ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	อนุกรรมการ
15. ผู้แทนกรมป่าไม้	อนุกรรมการ

/16. ผู้แทนกรมทรัพยากร...

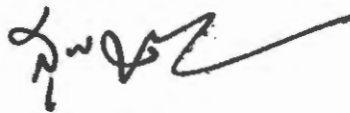
16. ผู้แทนกรมทรัพยากรธรณี	อนุกรรมการ
17. ผู้แทนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	อนุกรรมการ
18. ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการ
19. ผู้อำนวยการกองบริหารจัดการที่ดิน
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการและ
เลขานุการ
20. เจ้าหน้าที่กองบริหารจัดการที่ดิน
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
จำนวน 3 คน	อนุกรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

1. ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ นโยบายและแนวทางในเรื่องการบริหารจัดการที่ดิน
2. พิจารณากลับกรองเรื่องที่มีประเด็นปัญหา และข้อเท็จจริงที่ซับซ้อนควรได้รับการสรุป
ประเด็นให้ชัดเจนก่อนที่จะนำเสนอคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ
3. ประสานงานกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อการติดตาม
ตรวจสอบ และกำกับดูแล รวมทั้งเชิญมาชี้แจงเพื่อให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง
4. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม
5. ปฏิบัติการอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ตั้ง ณ วันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2548

(นายสุวิทย์ คุณกิตติ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ประธานกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ